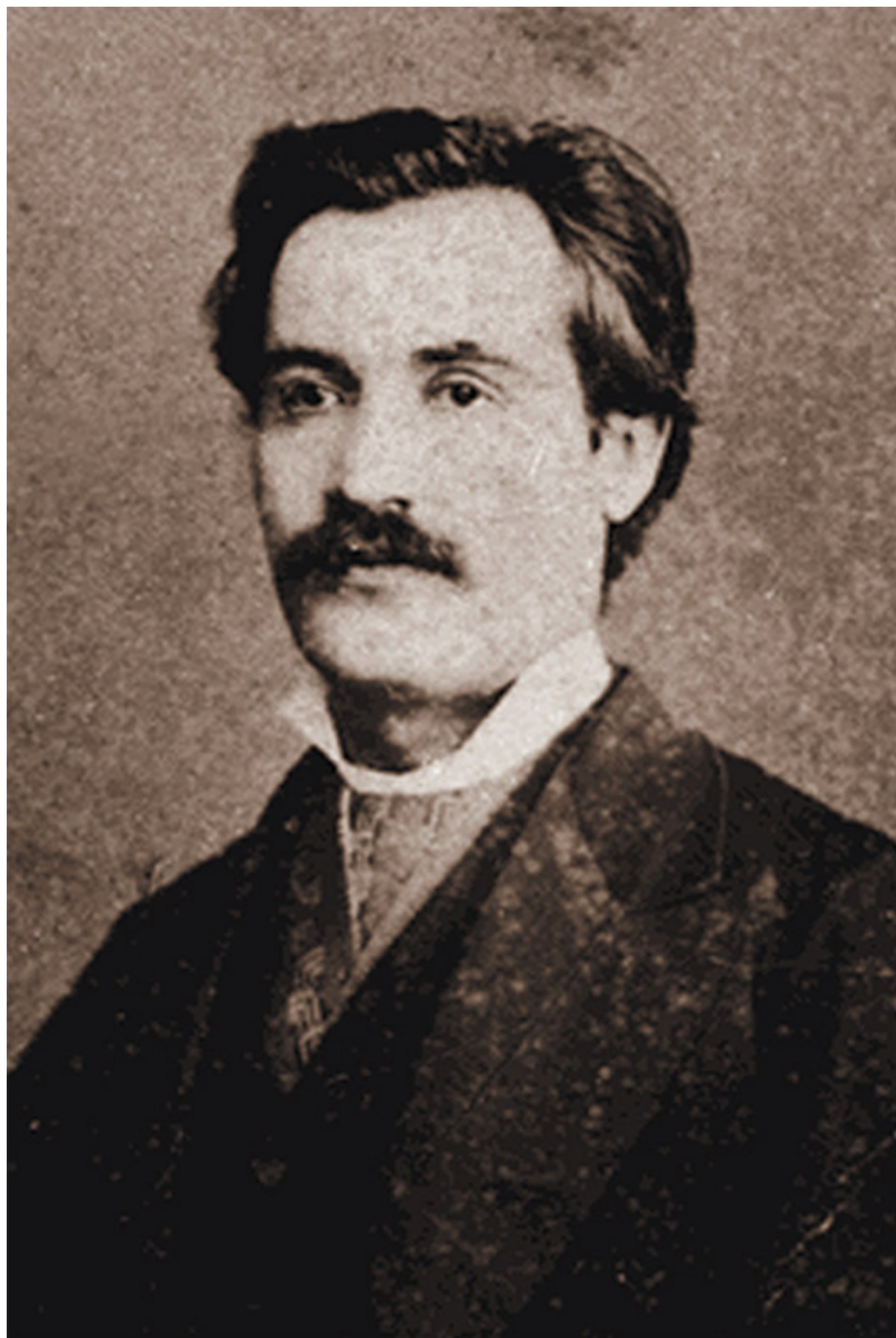

**[„«PSEUDO – ROMÂNUL » NE
CERE”] – de Mihai Eminescu
[16 mai 1882]**

„Pseudo – românul „ ne cere un mic curs de istorie națională, lucru pe care cu dragă voie îl facem.

Dar buni, dulci și nobili protivnici – zice foaia guvernamentală de ieri – contra alor noștri s-au ridicat Domnul Tudor cu sătenii săi?

Contra a lor voștri, v-am spus-o o dată și v-o repetăm ș' acum.

La 18 martie 1821 Tudor intră în București cu 3000 de panduri olteni și trase la Emanuel Brâncoveanu. Iată ce zice în proclamația de la 20 martie același an:

Așadar, ajungând și în București, care este capitala țării, și unde am găsit mulți boieri patrioți cari s-au găsit și se găsesc de aceleași simțiri cu mine, pentru fericirea țării, cu cari împreună chibzuindu-ne pentru împlinirea greutăților ce se cere de împrejurările de astăzi, s-a găsit de cuviință ca prin mine să se îplinească contribuție obștească de la fiecare fără deosebire.

Așadar la întrebarea „Pseudo-Românului” răspunde chiar Tudor; căci aceste vorbe scrise și iscălite de el sunt autentice. El au găsit mulți boieri patrioți de aceleași simțiri cu dânsul cari, constituiți în sfat, l-au autorizat să perceapă dări de la toți fără deosebire, sancționând astfel prin votul și adeziunea lor puterea pe care moșneanu din Gorj și-o asumase.

Și pentru ce scop s-au ridicat Tudor? Aci îl punem tot pe el să răspundă.

Nu pentru alt scop decât pentru întoarcerea drepturilor acestei de Dumnezeu păzite țări, cari din vechime le-a avut și niciodată de nimeni cu sabia nu i s-au luat, ci mai vârtos cu sabia și cu sângele strămoșilor și a celor vrednici de toată slava cu sfințenie s-au păzit.

Dar în sfârșit în petiția către Poartă Tudor vorbește foarte

clar :

Cătră prea strălucita Poartă alergăm noi tot poporul Țării Românești, spuind cu mare jale necontenitele și neuzitele patimi și chinuri ce suferim neîncetat de la Domnii greci, cum și de la suita ce aduc cu dânșii și de la toți grecii, neamul lor, ce s-au încuibat în pământul nostru.

Oare nu-i asta destul de clar pentru d-nii Giani, Cariagdi, Carada, Pherechydes, C. A. Rosetti etc. etc.? Oare gura lui Tudor, pana lui, nu sunt destule dovezi pentru a se ști în contra cui era îndreptată mișcarea?

Lecție de istorie voiți, onorabililor? Lecție de istorie vă dăm.

Teoria despre pătura superpusă de străini cari formează partidul roșu în țară, fără tradiții și fără moralitate, este din nenorocire o teorie exactă și stârpiturile din cafeneaua Procope nu sunt decât urmașii străinilor în contra cărora Domnul Tudor s-a ridicat.

Dar, se 'nțelege, s-au înălțat ca pluta pe apă. Ypsilant i-a găsit, îndărătul trăsurilor boierilor pământeni, batjocură și rușine încă neuzită de locuitorii Eladei precum zice în proclamația ce le-o adresează; iar azi sunt membri la Curți, ambasadori și nu mai știm ce. Au știut chiar să suplanteze aristocrația străveche și istorică a țării; dar nu face nimic, onorabililor, adversus hostem aeterna auctoritas esto! zice fragmentul din legea Duodecim Tabularum și nu ne îndoim că poporul român va ști, într-un secol poate, să șteargă până și urmele rușinii sociale de-a fi fost stăpânit de greci și de jidani. Mulți ochi ce strălucesc încă nu se vor închide până nu vor fi văzut rasa română, care se destinge de promiscuitatea radicală, învingând în această țară și impuindu-și, îndărătnică și mare cum a fost odinioară, modul ei de-a fi, dreptul ei, seriozitatea ei morală regimului de sustractori și de hetere care ne stăpânește acum.

Ei, când cineva își dă osteneala a răsfoi istoria acestui pământ, acela e de mai nainte sigur cine va stărui pe el și cari sunt elementele efemere. La 300 goții, la 375 hunii, la 500 gepizii, la 567 longobarzii și avarii, la 700 francii și moravii, la 800 ungurii, la 900 pecenegii, la 1 000 cumanii, apoi tătarii și slavii! Ei, ce s-au ales de toți? Ceea ce se va alege de d. C. A. Rosetti, de Giani și de Carada. Nimic. Rasa română e cea istorică în aceste țări, e cea care își impune caracterul, limba și datina, și să nu se creadă că acest caracter energic și drept, această minte de-o înnăscută claritate și iubire de adevăr, vor putea fi pe mult timp întunecate de tertipurile, apucăturile sofisticate și mizeria de caracter a stârpiturilor bizantine ce ne guvernă azi. Domnia acestor oameni e o domnie a străinilor cari și-au romanizat numai pielea – dovadă banchetul C.A. Rosetti -, dar nu e în natura lucrurilor ca aceste elemente debile, intelectual sterpe și fizic degenerate, să rămâie în perpetuitate deasupra unui popor tânăr și îndărătnic, al cărui spirit de dreptate a fost atât de viu încât de la 1300 și până în secolul al XIX-lea n-a avut nevoie nici de cod pentru a se judeca, nici de recrutație pentru a se bate, nici de școală pentru a fi mai cu minte decât toți vecinii lui.

Dar ca un merit pentru popor citați că ați cerut împrumutul?

Nu împrumutul ar fi cerut-o un român cuminte, ci ceea ce era înainte de Regulament: posesiunea ereditară în condițiile vechi, istorice. Prin împrumut s-au atomizat societatea și s-au rupt legăturile străvechi dintre cultivatorul mare și cel mic. Ba, sub regimul actual al eredității, poporul e amenințat de diviziune în infinit a pământurilor și de proletarizarea tuturor.

Cu toate acestea nu acesta e răul mare ce l-ați introdus în țară, căci orice rău ce derivă din regim prin regim se poate îndrepta. Răul esențial care amenință vitalitatea poporului nostru este moral, e demagogia. Din începutul istoriei române

și până în suta noastră n-au existat mișcări demagogice în țară, nu i-au venit în minte măcar românului că, fără muncă și fără merit, omul poate ajunge la ceva. Din Purice Ștefan Vodă a făcut Movilă și Movilești, dar pentru un merit oarecare. Domnul au dat caracterului acelui aprod locul ce i se cuvenea și pe care Movileștii au dovedit că-l meritau.

Numai în zilele voastre individualități fără talent, fără caracter, fără muncă ajung miniștri și oameni mari; numai voi dați zilnic poporului învățământul că nu trebuie decât vicleșug și mizerie de caracter pentru a ajunge oriunde. Voi ați făcut din felonia nocturnă de la 11 februarie un merit, voi arătați prin zilnică pildă că corupția e mijlocul cel mai lesnicios de trai în România. Acesta este spiritul cel rău care desface societățile omenești și le nimicește pân-în sfârșit; acesta e veninul care dă loc la mișcări sociale și la nemulțumire. Orice om ce are patru clase primare în țara aceasta e blesat că unul, în condiții egale cu el, e director de bancă. Orice om ce știe numai paragrafii Codului și nimic încolo e atins când vede pe omul ce nu știe mai mult decât el director de drum de fier. Decorarea feloniei nocturne este o insultă pentru orișice soldat onest; canonizarea afacerilor Warszawsky – o injurie adusă justiției. Toate acestea contribuie a destrăma spiritul public, a-l face să nu mai crează nici în drept, nici în bine, a nu mai aștepta nimic de la muncă, totul de la tertip și de la apucături. Ce să muncești când e destul să aperi afacerea Cernavoda chiustenge ca să faci parale? Ce să-ți pui osul ori creierul la jug când cu negustorie de vorbe capeți pensie reversibilă? Ce să te ocupi de meserii când poți, actor caraghioz, scuișând pe un senator în față, să aibi mii de franci pe an din Casa Pensiilor?

Când dar toate acestea se 'ntâmplă, când un popor întreg asistă la priveliștea de-a vedea risipindu-se banul public între feneanți, cumularzi, reputații uzurpate, caraghioși, plagiatori și abecedare aristocratizate, de ce să nu pretindă

și țăranul ca un stat care hrănește pe nulițăți cu câte zeci de mii de franci pe an și pe C. A. Rosetti cu câteva mii de galbeni să-l hrănească și pe el, dându-i moșiile statului fără bani?

Acesta e dar răul ce l-ați introdus în poporul românesc. Adevărat că e popor tânăr, care are puterea de a rezista acestui venin social, dar tinerețea nu e o garanție absolută în contra boalei. Demagogia la un popor bătrân îl descompune repede, dar unuia tânăr îi ia pentru câțva timp mințile. Căci, în adevăr, ce e mai periculos decât iluzia la care dă naștere Costinescu, Carada, Stolojan e tutti quanti, că fără muncă, fără merit, fără un dram de creieri sănătoși poți ajunge milionar? Este visul moleșitor al minelor de aur câștigate prin astuție care întunecă mintea poporului românesc, încât nu vede că singura cale a avuției e munca, singura a înălțării sociale meritul.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro